

**Előfizetési díj.**

Videk postán vagy helyben házhoz hordva:

15 frt.

4 frt.

1 frt. 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

**Szerkesztői szállítás:**

Bel-királyutca 28-ik szám háva, a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

**ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS**

**„KELET”**

politikai és közgazdasági napilap

875. ötödik évfolyamára.

A „Kelet” jelen évvel fennállásának ötödi évfolyamába lép. A közönség pártolást kérdelemzők, a közhajnak kíváncsiságot tenni, midőn lapunkat mérsékelt irremeléssel, tetszetősebb és nagyobb alakba új betűkkel állítjuk ki.

**A „Kelet” előfizetési ára:**

Ész. évre 15 frt.  
Févre 8 „  
Nyedévre 4 „  
Egy hóra 1 frt. 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

A megrendelések legcélszerűbben postai alvánnyal alólt könyvkereskedésbe küldődök.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

Kolozsvár, januárban 1875.

**Stein János**

a „Kelet” kiadója.

**Kolozsvár, jan. 20. 1875.**

(L—t.) Mióta Hudiabas főenyből font kötet a pénzügyi bizottság megállapodására jtni nem tudó tagjai második (denem javított) kiadásban nyújtották az ámuló világnak: a pénzügyminiszter arra van kénysszerve, hogy a t. bizottság által rosul infonált háztól, a saját belátása által jobban nformálándó házhoz appellálja a kórdeást ugy annak bolcseségétől kéjken a saját javaslatainál jobban czéla vezetó határotoakat, vagy áldozatkészséget, mely késza bár terhes, de elmaradhatatlan adó folelcést megszavazni s evel az állam fizetési képességet fontartani és az épen

**A „KELET” TÁRCZÁJA.**

**PUNIN és BABURIN.**

Elbeszélés.

Irta:

**JURGENJEV JVÁN.**

(Folytatás.)

III.

(1840.)

Nem hét, hanem teljes husz év telt el ujolg; beleptem harminckettedik évembe.

Nagyanym rég meghalt; én magam mintkormányhivatalnok szolgáltam a béjgyminiteriumnál. Tarchowot már rég az ideje nem láttam. Katonai szolgálatba lépett volt s vahol a vidéken állomásozott. Nehány ízben mint régi barátok találkoztunk s barátságosan ádvöltük egymást, de a régi idöket sohasem emlegettük. Mikor másodszor találkoztam vele, ha j emlékszem már nos volt. Egy rekkenő mele nyári napon, szívbőlöl átkozva hivatalos üyeimet, melyek a poros voltaért s a nagynőségért kiállhatatlan Petersburgban tartoztak meg, áthaladtam a „borsó-utcán.”

Temetési menet zárta el utamat. Az egészegy, az egyenetlen, kigördösödött rozsz kövezeta ide oda döcögözött kopott régi halottas szekérol állt, melyen szegényes kinézésű, szakadozott ócska fekete posztóval alig betakart kopó volt látható. Tiszta, fehér hajú öreg ember egyedül magánosan kísérté a szekeret.

Reá pillantottam az ősz emberre: ... arca y ismerősnek tetszék előttem ... ő is felém fordítá tekintetét ...  
— Istenem! hisz ez Baburin!  
Hozzá léptem, levettem kalapomat, megmonam nevemet, s követtem vele együtt a halot.

nem erős lábon álló magyar hitel bár a mostaniboz hasonló mértékben biztosított. Bármennyire elítéljük is azonban pénzügyi bizottságunk határozatlanságát, melylyel megállapodásra jutni sehogy sem tudott; bármennyire úgy tünik föl a dolog, mintha nem is Ghyczy ajánlotta volna föl a pénzügyi egységsy helyreállításának kezességeöl a maga fejét, hanem a bizottság s mintha fogadását már el is vesztette volna teljes fejvesztett állapotban praesentálván magát; még sem tagadhatjuk meg a t. bizottságtól annak constatalását, hogy voltaképen hü kifejezést adott igenigen sok választó hangulatának akkor, midőn elismerte, hogy az állam fontartásához pénz kell, de ezt a pénzt még sem volt hajlandó a kormány rendelkezésére bocsátani.

Mert, mi türes-tagadás, itt kün, a választók milliói közt, vajmi kevesen akadnak, a kik — mint Vizakna polgármestere e lapok tegnapi számában tévé — hajlandók lennének mostani adójukon felül 5—10 százalékot önkénytesen saját jószántukból nemcsak megajánlani, hanem meg is fizetni. Mert úgy látszik, hogy a historiai curiosumként emlegetett „vitam et sanguinem, sed avenam non” ma már épen nem áll unicumként s az adófizetők tulyomán nagyobb száma kész ugyan vétérét és életét (a mit senki sem kér) szóval felajánlani, de csak az alatt a feltétel alatt, hogy a — zabját megtarthassa.

Hiában! mi ma is, teljes tökéletesen, a régi „jó” magyarok vagyunk.

Hazánkért lángoló lelkesedésre gyulók — egy kicsiny ideig áldozatainkat a haza oltárára pazaron szórók — csak nekivántassék nagy mértékben; életre-halálra küzdök az önkormányzat ősi bástyáinak fontartásáért — csak azt ne várják tölünk, hogy az önkormányzattal szükségkép járó terheket is elvállaljuk; megköveteljük, hogy nemzeti hadseregünk, honvédségünk, jól felszerelt állapotban teljes számban álljon biztonságunknak (s egy kissé nemzeti hiúságunknak) rendelkezésére — de, hogy meg is fizessük költségeit, és pedig épen nem jelentéktelen költségeit, azt csakugyan igen sok volna tölünk kívánni; minden kinyuló fark törvényhatóság terjedelmes memorandum bizonyítja be, hogy az ő sértetlen fontartása nélkül Magyarország menthe-

tetlenül romba dől — de a házi adó behozatala igazságtalan lenne, fizesse a közgazgatás költségeit az állam, elég ha mi a tiszviselők megválasztásának terhes munkáját magunkra vállaljuk.

Szóval, az állam tegyen még mindent: építsen számunkra kö- és vasutakat; gondoskodjék a vízi közlekedés eszközeiröl; állítson feles számban nevelő intézeteket; hordozza a földmívelést, ipar stb. emelésének költségeit — fizessen érettünk mindenek s ő lássa, hogy honnan veszi erre a pénzt, mert mi ugyan nem fizetünk, hiszen már is meg van az adó-tökénk támadva (— hála az ellenzék szövívőinek, hogy ezt a mentséget kitalálták számunkra ...)

Igaz ugyan, hogy a hol csak módját ejtjük az állam-kincstár megrövidítésének: minden lelkiismereti furdalás nélkül meg is tesszük; a dohány-, asó-monopoliumát kijátsszjuk; házberéseinket rávesszük, hogy a bevallási ívekbe valótlán adatokat jegyezzenek; jövedelmi adónkat, a „polgári becsület” parolája mellett csalárdul valljuk be — de azért valamennyi Brutus mind csupa becsületes ember.

Igaz ugyan, hogy életmódunk luxur-articulusaíról lemondani sehogy sem bírunk, sőt — ha lehet — még fokozottabb mértékben vesszük azokat igénybe; igaz ugyan, hogy eszünk ágában sincs kerülni az oly kiadásokat, melyeknek következtében a pénz — s a legtöbb esetben az érezpénz — a külföldre vándorol, a viszszerterülés minden reménye nélkül, holott pedig talán valamivel kevésbbé fényesen és feltűnőleg, de ugyanazon fajta czikkeket a hazai ipar is képes számunkra kiszolgáltatni, ez által a pénz is az országban maradván s ipar-vállalataink is nagyobb adó-tételek fizetésére képesítettvén: tehát hogyan lehet ezeket tölünk kívánni, mikor ezáltal hiúságunk, kényelmünk kerülne egy kis áldozat-hozatalra s mikor még azok sem hajlandók a fényüzési adó hordozására, a kik liberias-inas tartása által demonstrálják, hogy ők nem afféle közönséges emberek, hanem más agyagból vannak gyurva, mint a hitvány canaille.

A pénzügyi bizottságnak teljes igazsága volt, midőn a „nem fizetünk” határo-

zatot kimondta, mert kétségbe vonhatlanul bebizonyította, hogy mind csupa tölül metszett magyar tagokból áll. Ez a sült-galamb szája-repülésének tökéletes mása, hogy aztán a sváb prototípon emberévéré ne váljunk, a ki nagy léleknyugalommal fúrásztelte maga alatt a fát: az ez idő szerint a törvényhozás józanságtól függ.

Népünk jellemét ismerve: szabad-e még e józanságot remélhünk? Vederemo.

**Az iskola,**

viszonyában az egyházhoz és az államhoz IV.

□ Véget érven az iskolának függése az egyháztól, ökenyt következik ebből, hogy felekezet nélkülivé paritácussá váljék. Nemcsak az elv elutasíthatlan, korunk által nem ignorálható folyamánai kívánják ezt meg, hanem egyttal s épen úgy a tényleges viszonyokban gyökerező gyakorlati szükségesség is. Ha az elemi s felsőbb néptanítás gondozása a polgári közület legfontos feladatai közé tartozik, e gondozásnak egyaránt ki kell terjednie minden tagra; tanintézeteknek tehát mindenki részére egyaránt felekezeti különbség nélkül nyitva kell lenniök. S se azok látogatásának joga nem szorítható egy felekezetre, vagy vallásra, se a tanítás — tekintve a vallásától — nem nyújtható oly kizárólag egy felekezet szellemében, hogy a más felekezetekhez tartozókat hitökben sértse.

A felsőbb tanítást illetőleg alig vonja ezt valaki napjainkban kétségbe. Tudományunk a theologia kivételével több nem felekezeti. Egyes hitforma követői kevésbbé, a másikké inkább ápolhatják ugyan de önmagában független a vallási meggyőződéstől, mert nem kell tradíciókra, hanem mindenkre nézve egyaránt érvényes okokra támaszkodnia. Tudományos szempontból tehát épen oly kevésbbé létezik protestáns bölcseszett, vagy kath. világtörténet, mint keresztény chemia vagy arithmetika.

Es így a jogosultság s alkalom valamely tanszak tanulására vagy tanítására szintén nem köthető valamely felekezethez; sőt inkább minden ily korlátozás ellentétben áll a tudomány s tudományos tanítás feladatával, mely egyebek mellett lényegileg azt is czélozza, hogy a tanítványokat kiemelje a felekezeti különállás korlátaiból, s megadja nekik a szellem azon

Musza nagyon megváltozottan nézett ki, mind arczban, mind hangjében, sőt még mozdulataiban is; de mindenekeftett azon nagy mérvű átváltozás tünt fel nekem, mely szemeivel történt. Mint világító éji bogárkák röpködtek volt gyorsan ide, oda, ama hamis s mégis oly csábítóan elragadó szemek, melyeknek felvillanása mint megannyi tüzsurás sebzett ... most nyíltan, nyugodt komolysággal néztek szembe az emberrel; a fekete tüzes szemgolyók elbarmvadtaknak látszának, tüzök kiadul.

— Meg vagyok törve, szelid és jó nő lett belőlem, ezt látszék mondani önmegadólóg e lágy tekintet.

Ugyanezt fejezte ki a folytonosan ajkai körül játszó könnyed mosoly, ezt mutatta egyszerű öltözeke is, sötét barna ruhája, apró fehér pettyekkel. Hozzám lépett s kérdezte, ha felismerem-e? Legkisebb zavar sem látszék arczán és modorában; nem mintha elveszítette volna szégyenérzetét, vagy nem emlékeznék vissza a multakra, nem; az látszék rajta, hogy merőben levetekzte a világi hiúságot.

Musza sokat beszélt nekem a kedves elköltözöttörröl, higgadtan szolt, hangja is hidegebbé vált. Az utolsó időben már csaknem második gyermekjétekobban lelte gyönyörét, kis rongydarabokat varrt össze, hogy pénzzé tegyek, miként hitte; megnagyta őt ez árhatlan hitében. Hanem a költészet iránti szenvedélye soha sem hagyta el s még az utóbbi napokban is elszavalt néhány sort a Russiából.

Puskintól ellenben úgy félt, mint gyermek a tűztől. Baburinhoz való ragaszkodása sem lanyhult meg a halál percében is, midőn értelme már meg volt zavarodva, megragadta annak kezét s susogó hangon jöltetvőnek nevezte őt. Továbbá azt is megtudtam, hogy csakhamar a moszkvai ezemény után, Baburin odahagyta ismét állomását és Oroszont egyik végéről a másik baburgolta.

**Hirdetési díjak:**

Hatszöt hasabozott garmond sor vagy annak tere 6 kr. s Bélyegdíj minden hirdetés után, 30 kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

**Hirdetéseket fölvesznek:**

Bécsben: Oppelk Alajos (Wollzeile 22.) Haasensteint és Vogler (Wallfischgasse 10.) Rind. Mosse Publicistisches Bureau.

**Nyiltéri czikkek**

garmond sora után 25 kr. fizetendő, gyors író

**Kiadó-hivatal:**

Bejelentések, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

szabadságát, a hagyományoktól s tekintélyektől való azon függetlenséget, mely nélkül önálló tudomány gondolkodás nem lehetséges. Tehát nemcsak a jelenleg sok oldalról hangoztatott katolikus vagy protestáns egyetemen képeznek valódi anachronismust, az állam által soha nem helyeselhető visszaesést a középkori nézetekbe, hanem a gymnásiumoknál s más hason tanintézeteknél is alig fér össze a tudományos czél a kizárólagos felekezeti jelleggel. S ha kiméletes bánásmódban részesítendők is a már megszerzett jogok s elterjedt óhajások, az államnak mégis újabb felekezeti gymnásiumok keletkezését akadályozni, s a meglevők felekezeti jellegének megszüntetésére törekedni áll valódi feladatában.

Ugyanez áll a népiskoláról is. Feladatának teljesítése szintén nincs felekezethez kötve, sőt e korlát mellözése itt még kiválóbb fontossággal bír. Minél kevesebb emlékednek növendékei később a magas műveltség színvonalára, annál szűsebb már a népiskolában megszokniok a más hitűekkel való békés együttélésre s erkölcsi közösségre a dogmatikus elmentéteknél nagyobb súlyt helyezni; s egyáltalán téves azt hinni, hogy az alsóbb néposztályoknak a felekezetiileg korlátozt tanítás elég jó, ellenben a műveltebbeknek már nem az. Épen a kevésbbé műveltek, kiknek látkörét a művészet és tudomány, az élettapasztalás s világismeret kevésbbé szélesítette ki, kétszeresen szükségos megragadni azt, a mi öket korlátoztatásukból kiemelheti, s értelmeinket s gondolkodásukat a szabad humanitásban megszilárdíthatja; ehhez pedig mindenekelőtt megkivántatik, hogy az embert, mint olyant, becsülni és szeretni tanulják, s hogy elsőközben egyházuk határainak az emberiségével azonosak gyanánt tekintésből.

A mi a tanítványokról áll, az természetesen még inkább alkalmazható a tanítókra. A tanítványok csak úgy vezethetők a türelemhez és humanitáshoz, ha ezek a tanító előtt sem idegenek, s ha e hatás amazoknál a különböző felekezetűek együttlétéből s közös tanításból remélhető, ugy emezeket sem szabad felekezetiileg elválasztott intézetekben képeztetni ki. Mindenekelőtt itt kezdendő meg a teljes közösség, hogy oly tanító kar jöjjön létre, a mely kész és képes az iskola humanus czéljainak előmozdítására.

Mindezek nem pusztán elméleti következtetések az alapelvekből melyek igazolását az

Most is, itt Petersburgban, csak ideiglenes alkalmazással bírt, de gazdájá munkásainak pártjára állván, azok ellenében ettől is meg lón fosztva. A musza ajkain lebegő folytonos mosoly, csaknem szomorú hatást tett reám, kiegészítője volt annak, mit férje melátá-akor éreztem. Mindkettőnek nehéz volt az élet s bajosan tudák kiküzdeni mindennapi kenyerüket, ez meglátszott rajtok s kétséget nem szenvedett.

Baburin kevés részt vett a társalgásban, inkább aggodónak, mint szomorúnak látszék. ... valami nyugtalanság emésztette, fel leheté ismerni rajta.

— Semeonits Paramon, jöjjön csak egy perczele kérem, szoltat fejt az ajtónyíláson bedugva, a szakácsnő.

— Mi baj? — kérde szorongva gazdája.

— Kérem csak gyorsan — szükség van önére, viszonzá a nő nyomatékka s jelentős pillantást vetve reá.

Baburin felállt, begombolta kabátját s elhagyta a szobát.

Midőn magunkra maradtunk Muszával, ez egészen más arcczal tekintett rám, mint azelőtt, az állandó mosoly is eltűnt ajkáról.

— Nem tudom mit gondolhat ön most felőlem Petrovics Péter, hanem azt hiszem, arra jól emlékszik még, hogy milyen voltam egykor ... tele önbizalommal, vidor, csapongó ... és nem jöszvő! olyan valék, élvezni akartam az életet. Most elmondhatom már ezt önnek, valamint azt is, hogy mikor azon időben el valék hagyatva, megosolva, veszve éreztem magamat s csak azt kértem és vártam, bár az isten magához venne, vagy adna annyi erőt s bátorságot, hogy magam vethessek véget életemnek — ekkor találkoztam ujbol mint hajdan Semeonits Paramonnal — s másod ízben is megmentém levelem ...

(Folyt. kört.)



több, mint bizonyos, hogy olyan vállalkozó nem fog akáki, ki a kolozsvári színházhoz mért garanciát nyújtson, e nélkül pedig jó társulatot nem lehet vezetni, a subventiót pedig kísérletre lehetetlen nem szabni.

Fatottunk tehát ahoz a ponthoz, melyet a rok írója annyiszor megjövendölt; bevezette a teljes zavar a tulságos nagy társulat és örökös kísérletek miatt, melyek az intézet bevételeivel nem állottak soha arányban. B kell látni, hogy itt radícalis orvoslatra van szükség, s a társulatot úgy szervezni, hogy több évre legyenek biztosítva a tagok. Meg kell válni minden fölösleges erőfől, s nyárára úgy állítani össze a személyzetet, hogy az az egész havi fizetése a 3600 forintot túl ne halja.

Igy ez kivihető legyen, olyan emberre van szükség, a társulatnak, ki a mult bajait ismeri, azokból tanult is valamit. Bizzák vezetését az intézetet 3 vagy 6 évre, de úgy, hogy a opera tartásával ne legyen keze megköve.

A színház még így is áldozatokat fog kifizetni, e legalább elviselhetők lesznek azok, nem kiz, nagy tökélynek el.

Örömdeni fogunk, ha lesz operánk, de az intézet létezésére kockáztatásával is nem forcsortatjuk!

Izzák az opera sorsát néhány évig független az intendáns kezére. Érdekében áll, hogy míg csak bírja, addig ne adja fel azt; mert sokkenten foga az előadások változatlanságát; de midőn látni fogja, hogy Kolozsvárt fizethetetlen, akkor szabadságában álljon megválni attól, nehogy a forcsortás végromlást idézzon elő.

A feltételek mellett azt hisszük, Korbuly az új időszakra még egyszer megnyerhető lesz.

Udjuk, hogy megelégette a dicsőséget, de tudjuk azt is, hogy színházunk ünnepesebb vezető nem nyerhet, mint a milyen ő volt.

gyekeztek a választmány megnyerni Korbulyt, még a fentebb elősorolt áldozatok árán. Ha van valaki, ki képes lesz operánkat ismegtenteni jövőre, az egyedül ő, ki az intézet bevételeiből nem lesz kénytelen egyetlen fiút is elvonni a saját maga részére.

Ajha Korbuly ur félre tenné a mult drága ésdetvelen emlékeit, s ne hagyná el intézetüket éppen most, midőn csak áldozatkészég nyitheti meg. Talán a jövő kárpótlást is fog nyújtani a multért, s ha egykor biztos révben lja intézetünket, akkor nyugton távozhatik mint a ki valóban teljesítette mind azt, mit közigy érdeke csak kívánt tőle!

K. Papp Miklós.

## Törvényeszéki csarnok.

Losonczy Antal és Grandpierre Lajos gyilkossági bűnygyében f. hó 17-én délelőtti mondt a helyi kir. törvényszék ítéletét. Az érdekes végtárgyalás 18-án kezdődött s a kir. törvényszék tanácssterme az egész folyama alatta szó szoros értelmében zsúfolva volt a hallgatósággal.

Először a végtárgyaláson Pap Leontin, bírádottak Szigethy József, Dorgó Albert, jegy Todorfi Domokos. A kir. ügyészséget képviselte Sebestyén Mihály, védők voltak dr. Groz Gusztáv egyetemi tanár, dr. Fischer Lajo ügyvéd. A vád volt Ptaschnik Hermián követett gyilkosság s a két vádlott által egyással szemben elkövetett gyilkossági kísérlet.

A tényállás ez: 1874. október 23-án a déli órákban azon hir kezdett Kolozsvárt szálagózni, hogy a Losonczy János ácsmester „Há” szőlője nyári lakában egy fiatal leány van megölve. Ezen hir az illető hatósághoz is eljut, a vizsgálóbíró azonnal kiszállott a helyszínre és ott kolozsvári kertész Ptaschnik Mihály fiatal leányát Herminát a földön halt találta. A hulla felboncoltatván, kintün hogy a halál oka lővés volt, mely a mete közvetlen közélből kellett hogy lövessék. Az iszó nyomozat a nő halála okozója gyanú Losonczy Antal ácslegény és Grandpierre Laj kereskedőségét tette a gyanúra, a kik állítlag a leány halálánál jelen voltak. Mivel Losonczy Antal a városról elszökött, a vizsgáló bírág elővezettette Grandpiert s kihallgatván az egy nyilatkozott, hogy ő Losonczy és Ptaschnik Hermiánal minden cél nélkül mentek ki a szőlőbe s ő éjjel ott az asztalon elaludván, midőn felébredt, látta, hogy Losonczy egy pisztolylyal jár s Hermián megszólította, hog Anti, te gyáva vagy s ezzel a pisztolyt a osonczy kezéből kikaprán, azzal magát megütötte. Ezen vallomása után gyanusnak tűntvérfel, letartóztatott, ő azonban maradt ezen vallomása mellett, míg nem egy pár nap múlva Losonczy Antal is jelentkezett a vizsgáló bírág előtt.

Hosszas tagadások s ferdtések után végre köztözleg adták elő a tény:

Losonczy Antal s Ptaschnik Hermián közszelmi viszony volt, mivel azonban látta hogy egymáséi nem lehetnek, hosszas leváltások után elhatározták, hogy magokat kigizik. E célokat tudta a Losonczy unokatevére Grandpierre is, a ki szintén elhatá-

rozta (miért?) hogy velök együtt ő is kivégzi magát.

Grandpierre két pisztolyt s egy tört kerítvén, 1874. október 22-én éjjeltájt (miután vádlottak egy néhány korcsmát és bordélyt összejártak) kimentek a Losonczyék szőlőjébe s reggelig itt ültek. Megviradán reggel, a pisztolyokat megöltötték s elhatározták magok között, hogy a fiuk pisztolylyal egymást löjék meg. Hermián pedig törrel vét véget az életének. Mikor azonban a kivétel felett okoskodtak, már állásba is tettek magukat, Ptaschnik Hermián kikapta a Losonczy kezében volt pisztolyt s azzal magát megöltötte, a mit látva a két vádlott, megijedett s szétfutottak.

Ezen vallomásaikat különféle variációkban úgy a vizsgálót, mint a végtárgyaláson ismételték s határozottan megmaradtak a mellett, hogy Ptaschnik Hermián öngyilkos volt.

A kir. közzvádló azonban ezt nem így találja, hanem kéri, hogy összetett bizonyítékok alapján Losonczy Antal, mint közvetlen tettes, Grandpierre Lajos mint bűntárs s Ptaschnik Hermián elkövetett gyilkosságot s mindketten az egymás ellen merénylött gyilkossági kísérletért mondassanak ki bűnösöknek s ezért Losonczy Antal életfogytiglan, Grandpierre Lajos pedig 15 évi súlyosbürtőre ítéltessenek. Védők sikerült beszédekben csáfoltgatták a vád pontjait s vádlottak felmentését kérték.

A kir. törvényszék mindkét vádlottat a gyilkossági vádaktól alól bizonyítékok elégtelensége miatt fölmentette s elítélte életbiztonság elleni vétségéért, még pedig Losonczyt egy évi, Grandpiert 10 havi, havonként 8 napi magánfogsággal súlyosbürtő szigorú fogságra.

A kir. ügyész felebezzett, vádlottak 24 órai gondolkodási időt kértek.

## Apró puskatűz.

Ma veszik olvasóink K. Papp Miklós urnak a nemzeti színház ügyében írt második cikkeit. Ime áldozatok árán is eleget tettünk kérésének, nem vádoltuk azzal, hogy a cikkekbe lerakott képzelt igazságok erejétől való féltelmünkben megtagadtuk a közlést.

Olvasóink számára pedig igyekezni fogunk lehetőleg kárpótlást nyújtani a lapunk hasábjain e cikkek által támadt ürességet s K. Papp Miklós urtól pedig reméljük, utólszor hozott bennünket azon kellemetlen helyzetbe, hogy őt munkatársunknak tekintsük.

Nem létezhetik olyan birkatürem, melyet ne hozna ki sodrából az a bánásmód, melyben színházunk egyik legkitűnőbb tagját, Mátrai Béla urat a „M. Polgár” részesíti. Lapunk egyik közelebbi száma hozta volt Mátrai Béla urnak valóban udvarias hangon írt levelét, melyben egyetlen szóval sinos viszonzozva a „Magyar P.” Érezve legyőzöttségét, érvek hiányában, kíméletlenül neki ront Mátrai ur személyének, azzal vádolja, hogy „állásának kötelességéről még csak fogalma sinos,” hogy „álútaikon kapaszkodott fel az ugorkafára”, „utánzó minden belbecs nélkül;” beszél továbbá orosz-lánbór fellobbentésről, csörgő sípkáról s mindennemű személyeskedések koronájául pedig Kovács Gyula urat ajánlja Mátrai urnak eddig közmelegedéssel betöltött állására. Ime ezek a Papp Miklós ur argumentumai, gyönyörködhetnek benne a „M. P.” olvasói. Kovács Gyula ur pedig bizonyára nem köszöni meg Papp M. urnak e jó indulatát. Bár legalább annyi tapintatlansággal lett volna a „M. P.” szerkesztőjének, hogy személyes boszújának ne adna ily drastikus módon kifejezést s ne épen akkor rontana Mátrai ur jellemének s eddig Papp ur által is kétségbe nem vont képességeinek, midőn egész más téren egy névtelen cikkek támadtatik meg. Így ismeri-e a „M. P.” a hirlap-író illemszabályait, ezt nevezik oda át érdeklődő politikának? Bizonyos lehet benne Papp Miklós ur, hogy a mily késő örömmel vesszük tudomásul legkisebb ildomos tettetét, ép oly kíméletlenül tépjük le az álcát a közérdek leple alatt folytatott személyes üzemleiről.

E tekintetben különböző alapokon állunk és mindaddig, míg a „M. P.” az uton halad, számithat rá, hogy puskatűzzel fogadjuk.

A mi pedig a fennebbi esetet illeti, részünkről mind Kovács Gyulát, mind Mátrai valódi művészek tartjuk s mint ilyet becsüljük; a kolozsvári színházunk csak dicsőségére válik, hogy tagjai közt a jeles művészetekben így válogathat. Óhajtuk, hogy a mint eddig nem fordult elő színházunknál emiatt nagyobb versengés, jövőre a „M. Polgár” éretlen támadása ne idézze azt elő. A leendő intendáns bizonyára tudni fogja, hogy az eddigi tapasztalatok folytán ki lesz e tisztre legalakmasabb, örvendünk rajta, hogy képességekben nem szenvedünk hiányt.

A marosvásárhelyi jogász-egylet mégis csak tanusit némi életjelenséget. A napokban avval lepte meg számos képzelt és valóságos tagjait, hogy a rendes díj hátrálékért mindnyájukat beperesítette. A beperesített jogász-egyleti tagok most azon gondolkodnak, hogy vaj-

jon csakugyan tagjai-e az egyletnek vagy nem, mert ezuttal részeseülnek először abban a szerencsében, hogy az egylet megemlékezik róluk; nem küldvén a tagoknak az alapszabályok értelmében még az egylet lapját sem. Még azt is feljegyezzük, hogy az állítólagos hátrálékos részvényesek csupa kíméletből a keresetlel beadása előtt nem szólították fel a differenciák békés kiegyenlítésére. Meglehet azért, mert a perköltség jótékony célra fog fordíttatni.

## A „KELET” magán-távirata.

Feladatott Buda Pesten jan. 20. 10. ó. 40 p. d. e.  
Érkezett, jan. 20. 11. ó. — p. d. e.

A viszály a törzások és montenegróiak közt harcias jellemet ölt; a diplomatiában a békés kiegyezést lehetetlennek tartják. Tegnapelőtt a montenegrói főnökök Cetinijében felhatalmazták a fejedelmet a háboru megüzésére.

Tegnap a képviselőházban Liphay a pénzügyi bizottság jelentését előterjeszté, a tárgyalás napja a szombati ülésben fog kiüzetni, addig csak a főrendek üléseznek.

## NAPI HIREK.

Kolozsvár, jan. 20. 1875.

Főispáni kinevezések. A mai hivatalos lap nagyfontosságú királyi kéziratok közöl. Ezek szerint: Báro Bánffy Dániel Dobokamegye főispánja Szamosujvár sz. kir. város és Szék törvényhatósági joggal felruházott város; Boér Kálmán Fogaras vidék főkapitány Fogaras törvényhatósági joggal felruházott város; báró Kemény György Tordamegye főispánja Szász-Régen törvényhatósági joggal felruházott város; Mikó Mihály Maros- és Csikszék főkirálybírája Csikszereda törvényhatósági joggal felruházott város; Pogány György Alsó-Fehérmegye főispánja Gyulafehérvár szab. kir. és Abrudbánya s Vízakna törvényhatósági joggal felruházott városok; Szilvássy Sándor Küllömegye főispánja szabad kir. Erzsébetváros, városok főispánjává kinevezett. Kálnoky Dénes Háromszék főkirálybírája ezen állásától fementetett, s helyébe Lázár Mihály, Berecz, Csik-Szereda, Illyefalva, Kézdi-Vásárhely, Oláh-falu, Seps-Szent-György és Székely-Udvarhely városok főispánja — Csik-Szereda, Oláh-falu és Székely-Udvarhely városi főispáni állásától való felmentése mellett. Háromszék főkirálybírájává nevezetett ki. Gróf Haller Sándor Krasznamegye és báró Wesselényi Ferenc Közép Szolnokmegye főispánja, ez állásuktól, hű és buzgó szolgálatai teljes elismerése mellett, saját kérelmükre felmentettek. E szerint tehát az erdélyi részekben jelenleg még a következő városok maradtak kormányi felügyelet nélkül: Kolozsvár, Kolozs, Zilah, Marosvásárhely, Csik-Szereda, Oláh-falu és Székely-Udvarhely. Reméljük, hogy a belügyminiszter ezek iránt is fog minél előbb intézkedni, minnek szükségét néhány napja bővebben kifejtők lapunk élén.

A népnevelés néhány barátja, népies irányu képes gyermeklap létesítésén fáradozik. Az ügy élén Imreh Sándor egyetemi tanár, Márai János és L. Bodor László kir. alügyész állanak. Terv szerint hetenként egyszer megjelenő gyermeklap egy évi előfizetési ára csak 1 ft. volna, a szegényebb sor-suk pedig egy helyben, mint a vidéken jnyen részeseülnek abban, lelkesek, tanítók vagy más, a népnevelés iránt érdeklődők utján. Ily feltételek mellett természetesen egy lap csak lelkes pártfogók áldozatkészége mellett indulhat meg, minék hiánya miatt, reméljük, e szép terv kivételében nem lesz akadály. Kezdeményezők egyenkint anyagi áldozatot is fog-nak hozni, azonfelül a lap szerkesztéseit díj nélkül eszközölik, úgy hogy a netalán fenmaradt tiszta jövedelem is kizárólag csupán népnevelési célokra fog fordíttatni. A mint értesülünk a népnevelés buzgó apostolai közül már többen meg vannak nyerve ez ügynek és e tárgyban értekezleteket tartottak. Mindnyájan érezzük a népnevelés hiányát, mindnyájan tudjuk, hogy minő eszközök felett rendelkezünk, melyek az erkölcsi világgóság terjesztésére hivatják, tudjuk, hogy egy gondosan szerkesztett népies gyermeklap, mit tehet, főleg akkor, ha olcsó ára miatt sokan, a szegényebb osztály pedig ingyen jut hozzá. E nemes irányu vállalatra felhívjuk t. olvasóink figyelmét.

A kolozsvári kir. törvényszék, a mult évben összesen 154 végtárgyalást tartott, s azok folytán 131 elmarasztalt, 6 ártatlannak nyírtatott, 17 bizonyítékok elégtelensége miatt felmentő ítélet hozott. E ki statisztika törvényszékünknek a büntető igazságszolgáltatás körüli tevénységét tanúsítja.

A városi határon fekvő szőlő-hegyek birtokosai, közös értekezlet folytán, zilált keblü ügyeik rendezése céljából alapszabályt dolgoztak ki, és több hónapok előtt benyújtották a városi tanácsnak, hogy annak megerősítését eszközölje. Ily szabályra felette nagy szükség volt. Annnyival feltűnőbb, hogy még nem

került a városi bizottság elé, valószínűleg abban a mely kutban fenéklük, melynek neve; bizottmány.

Lapunk egyik közelebbi számában történt felszólalás folytán rendőrségünk, a tilalmi időszakban lőtt és elárúsítás végett a piacra hozott számos fogój-madarat kobzott el, és a helybeli szegények javára elárvereztetett. Hát a vendéglők étlapjait nem volna jó figyelemmel kísérni? A törvény határozottan rendeli, hogy tilalmi időszakban a tiltott vadat étlapra nem szabad feljegyezni, de vendéglőseink nagy része nem akarja tudásul venni a törvény ez intézkedését.

Krizsa János örökbecsű Vadrózsáinak második kötete remélhetőleg nem sokára meg fog jelenni, az Akadémia legutóbbi ülésén ugyanis elvileg elfogadta a kiadását s csak anynyiban késlekedik annak foganatosításával, hogy a költségvetés megállapíthatása tekintetéből föl-kéri az érdemes gyűjtő a kézirat beküldésére, hogy ki lehessen számítani a kiadási költségek mennyiségét. A Vadrózsák első kötete mind becses irodalmi kincsül bizonyítja magát, hogy a második kötet megjelenté a legfeszültebb kíváncsisággal kell várnunk s így óhajtuk, hogy az akadémia mielőbb tegyen eleget a a közvélemény követelésének és saját kötelességének a nagybecsű gyűjtemény második részé-nek közrebocsátásával.

Deák Ferenczet pártja — mint em-jitők — az újv alkalmából arczkép-albummal a-karta meglegni; mely azonban csak f. hó 12-ére készülhetett el és adathatott át az ünnepelt hazafinak a Deákkör elnöke és igazgatója Gorove István és Kovács László urak által. Gorove ur lelkes szavak kíséretében nyújtotta át az emléket, melyet Deák Ferencz megindulva s örömmel fogadott. Az album fekete ten-geri borjúbőrrel bevont ládát képez, belül fehér moire-antique sejjemmel bélelve. A láda külsején az „1875.” év száma van aranybetűkkel jegyez-ve; az első lapot pedig az ajánlat képezi, mely így szól: „Deák Ferencznek tiszteletük és ra-gaszkodásuk jeléül az országgyűlés Deákpárti tagjai az 1875. év első napjának alkalmából.” Ezuttal az album még nem teljes, mivel csak 210 arczkép van benne. A többi után fog pó-toltatni. Tervben van a felsőlázi Deákpárti tag-jainak ugyanezen albumhoz való csatlakozása is.

Felekény-Munkácsy Flóra szom-baton fejezte be győri vendég-szereplését. Ösz-szesen 10-szer lépett fel, s mindannyiszor telt ház előtt.

Berzenozey László — mint a „Föv. Lap” írja — a miniszteriumhoz segélyért fo-lyamodott, azt állítva, hogy hitelezői elvették mindenét s most egy hivataloszlaga tartja; a miniszter pedig egy elmezavarra mutató irata következtében, orvosi megvizsgálását rendelte el, hogy ennek eredménye szerint intézked-hessék.

Szamosujvár sz. kir. város bizott-sági gyűlése a városi főispán felhívására, a szé-kely mivelődési és közgazdasági egylet alapító tagjai sorába lépett s az ezzel egybekapcsolt 100 ftt díjat az irt egylet elnökéhez le is fi-zette. Nem kételkedünk benne, hogy a derék vá-roso hazafias tette más városainkra az is buz-dó példál fog szolgálni.

Fogarashóv vesszük a következő felszólalást: A roncsolt torokból városunkban újlag nagy mérvben dühög! Jóllehet, az iszo-nyu járvány naponként ragad el áldozatokat, városi tanácsunk dicséretes tétlenség mellett bámulja, miként hordják szét a ragályos nyal-valyát magok a szülők, a sürün látogatott te-metési menetektől. Vajjon nem lenne-e cél-szerű ezen járvány áldozatait, kimultok után azonnal a közkórházba szállítani és onnan a le-hető legelőzárabb uton, hivatalos ellenőrzés-mellett temettetni el?

Dicső-Szt-Mártonban az odaváló le-ányiskola javára február 4-én a megyeházánál tartandó közteztélyre hívta egybe a közönsé-get gróf Báldi Ferencznő 6 nagysága; az estély tombola-játékkal veszi kezdetét, a nagy számu nyereségy tárgyak vászaltékosok, óhaj-tuk, hogy a részvét és eredmény a nemes cél-lak megfelelő legyen.

Dicső-Szent-Mártonban dalár egye-sület van alakulófélben, élén a helybeli felsőbb népisokla derék tanító állanak, — az aláírások már megtörténtek, s szabályai helyben hagyás végett felterjesztettek a kormányhoz. Üdvözlőjük a nemes kezdeményezést.

A nagy-szebeni ügyvédkamra e hó 17-én közteztélyre alakult meg. Elnök: Bruck-ner Vilmos. Alelnök: Kis Károly, titkár: dr. Nemes J. pénztárnok: Dr. Mész Frigyes, tiszti ügyész: Sill Victor, Bizottmányi tagok: Bacon József (Segesvár), Larcher Eudárd (N.-Szeben), Dr. Klein Adolf (Medgyes), Heinrich Gusztáv (Nagy-Szeben), Róth József (Szász-Sebes) Dr. Borcsa János (Nagy-Szeben), Dr. Rácutiu Demeter (Szeben), Schneider Frigyes (N.-Szeben), Póttagok: Me-las Henrik (Segesvár) Dr. Conradt Károly (N.-Szeben) Agotha Miklós (Erzsébetváros), Dr. Lőw Gyula (Szardahely).

Károly romániai fejedelem megen-gedte Nagy László sepsi-szentgyörgyi polgárnak, hogy Előpatakon lévő fűrdőjét nevére „Károly fűrdőnek” nevezhesse el.

Seiverth Gusztáv n. szebeni ta-nácsos és író január 17-én meghalt. Az er-délyi német (szász) irodalom terén számos mun-kája jelent meg, s különösen, mint jeles ethnog-raph, nemzete sajtóságait és szokásait nagyte-rékenységgel ismertette. Béke poraira!

Nagy jüdségben volt tegnapelőtt a fővá-roso korán reggel a Duna-partról taraczk-lővések hangzottak. Kírárdt a Duna becsélték minden-fél. Voltak, kik tudni akarták, hogy 6 egy-másutáni lővés a folytonos áradást jelzi, ha kilencszzer lőnek, a víz kilépett medréből. Nem egy földszinti lakó már az emeletre készült holmiját vitétni. Sokan rémülve a Du-nához siettek. Egyre hatot lőnek egymás után; végre látják, hogy a nem-egyesült görögök templomán zászlók lengnek. Mi ez? miért lő-nek? Hát a görögök vízkerezt ünnepét ülik; a jégnek pedig esze ágában sinos még meg-indulni

A vidéki hirlapírók congressusa f. hó 17-én tartott meg Debreczenben. Elő-ször Lukács Ödön szólt fel, s röviden vá-zolta egy hirlap-író egyesület szükségességét. Fűredy Lajos nem helyesli egy vidéki hirlap-írói egyesület létrehozatalát, mert ez által ellenkezésben jönnének a fővárosi sajtóval, mi mindenesetre rosz vért szűnne, hanem a fővá-roso sajtóval egyetemben egy országos hirlap-írói szövetséget óhajtna. Kompoly Tiivadar hason értelemben nyilatkozik, s indítványozza, hogy a fővárosi sajtóhoz ez ügyben felhívás intéztessék. Ezek után elhatározatott, hogy az alább közölt lapok szerkesztőségéből kiküldött bizottmány fog felkérteni az alapszabályzati terv elkészítésére s a közgyűlésnek annak ide-jén Budapestre összehívására. E bizottság a következő szerkesztőségéből áll: „Hon”, „Re-form” Egyetértés”, „Szabolcs”, „Debreczen” Kasa-Abuji Közöny” és a „Közérdek”. A gyű-lés után bankett tartott.

## Szerkesztő postája.

— V. J. urnak Cserneken. Szives ajánlatát köszönettel vesszük.

## CSARNOK, A nőkről.

Feltűnő szépség ritkán egyesül sok szel-lemmel és itélő tehetséggel. A legtöbb nő, ha ismerni tanuljuk, elveszti mindazt az ingert, mit pusztán megjelenése által költ.

Blanchard Abbe.

Oh az a mindenható gondviselés! Min-dennek ad játékszert: bábót a gyermeknek, gyermeket a férfinak, a férfit a nőknek s a nőt az ördögnek.

Hugó Victor.

A nő mindent megbocsát; csak azt nem, ha neki bocsátott meg valaki.

Lemesleth Ch.

A férfiu büszkesége jellemziládságon, akaratérón, tudományon és szellemen alapul; de a nő kevélysége utálatos, ha csak a termé-szet nem megy segítségére, azáltal, hogy szép-ség és kellem kiséri.

Goltz Bogumil.

A szépség a legnagyobb emberi hatalom. Ellensúly nélkül, a mely akadálytalan szolgál-na, egyeduralomra, visszaélésre, esztelenségre vezet. Az önkény a hatalmasok örültsége. A nőnél saját fantasziájok az önkény.

Balsac.

Egy fecsegő nőnek ilyen siríratot csinált Sterne: „Itt nyugszik ez s ezen asszony, ki 1764. aug. 10-én hallgatott el.

Saphir.

A nők tudnak hallgatni, de csak arról, a mihez nem értenek.

Seneca.

Öngyilkosság szerelemből! Az az: egy bolond megöl egy ostobát.

La vie parisienne.

Melyik nő nem képzeli azt, hogy az egész világ szeretné őt birni? Hogy ne lenne tehát búska ernyőre, ha a válaszottak csekély szá-mára gondol?

La vie parisienne.

A merész önbizalom mindig tetszik a nőknek.

Byron.

Ha minden ifju leánya megmondaná az igazat, szerfelett elcsodálkoznánk azon, mi gyujt-ja őket szerelemre.

Balsac.

Egyik szerelem sem teszi oly hirtelen foglyává mint a második; nem véve ki magát az első, az ötödiket vagy a kilencediket sem.

Jean Paul.

## KÖZGAZDASÁG.

A beszercezi piac árai jansár. 12-dikén 1875. Alsó-Ausztr. mérőf. Tisz-tabuzsa 4 ft. 40 kr. Róza 2 forint, 80 kr. Elegybuza 3 ft. 60 kr. Zab 1 forint, 50 kr. Széna 2 ft. — kr. Alomszalma — ft 95 kr. Zsupszalma 1 ft Egy 61 fa 6 ft 50 kr. Marha hus 14 kr.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről. Jan. 19 én 5% Metallikus 70.— ft. Kamai — 5% Nemzeti kölcsön 75 30 — ft 1860. Kölcsön 11.190. Bankrésztvény 946 Hitelintézet részvények 224.50 London 111.10 ft. st. Ezüst 105.60 Cs. kir. arany 525.— Napoleondor 89.

Urbri kötvények: Magyarországi 78.— tonasvári 77.— Erdélyi 76.25 Horvátországi 79.50

Felelős szerkesztő: Békésy Károly.

— Fundatia pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

# Hivatalos.

308. — 1875.

(23)

(3-3)

## Haszonbéri hirdetmény.

Kolozsvár sz. kir. város községi tulajdonát képező, a Széchenyi téren fekvő 8 kerekű és az úgynevezett „libencz-gáti“ malmok az ezen lap tavalyi 297. és idej 1. 2. számaiban közzétett feltételek alatt és időtartamra **1. é. januárius 25. délelőtt 9 órákor** a városház 4. számú termében megkezdendő és az nap este hat órákor bezárandó újabb nyilvános árverésen haszonbérbe fognak adni.

Felkiáltási ár 5526 frt. 70. ötezer ötszáz huszonhat frt. o. ért.

Kolozsvár sz. kir. város tanácsának, 1875. január 16-kán tartott üléséből.

# Nem hivatalos.

(24)

(1-3)

## A kolozsvári takarékpénztári részvény társulat VI-dik rendes közgyűlése

folyó 1875-ik évi február-hó 18-án délután 3 órákor tartatik a városi községi teremben.

### Tárgyai:

- 1) Az igazgató választmány jelentése az 1874-dik évi üzetről.
- 2) Nyolc kilépő választmányi tag helyett újak választása (alapsz. 29. §)
- 3) A választmány intézkedéseinek tárgyalása.
- 4) Az 1874 évi számadások és mérlegek megvizsgálására kiküldött bizottmányok jelentései s ezek nyomán az 1874 évi számadás és mérleg megállítása
- 5) A lefolyt évi tiszta jövedelemtől intézkedés és az osztalék megállítása
- A t. e. részvényesek e közgyűlésre azon értesítéssel, hivatalnak meg, hogy a szavazási jog akár személyesen, akár meghatalmazott által gyakorolható, de a meghatalmazottnak is részvényesnek kell lenni (alapsz. 21. §.)
- A közgyűlésen résztvenni szándékozók felhívának, hogy részvényeiket f. évi február 15-én és 16-kán d. e. 9-től 12 óráig és a gyűlés előtt való nap azaz 17-én est 6 óráig a gyűlés tartására az in évet helyiségben letenni sziveskedjenek, hól a telhatalmazási és jogosultság okiratok megvizsgálására kiküldött bizottmány, a megjelenési jegyeket kiszolgálja (alapsz. 19. 20. §§)
- Kolozsvárt, 1875. január hó 20-kán.

Az igazgató választmány.

## Még folytonosan kaphatók:

Stein János erd. muzeum-egyl. könyvkereskedésben következő legújabbban szentesítést nyert törvényezikkek u. m.

### Az új választási törvény.

Hivatalos kiadás Ára zsebkiadás 30 krajczár. Nyolczadéban 30 kr. Postán bérmentesen megküldéssel 32 kr. **Törvényezik a ügyvédi rendtartásról.** Ára 20 krajczár.

### Törvényezik a királyi közjegyzőkről.

Ára 20 krajczár.

1875. január 1-én hatályba lépő

### birói ügyviteli szabályok.

Nyolczadéban alakban. Ára 1 frt. 20 kr.

**VIDEKI** megrendeléseknél legzélszerűbb a postadij elkerülése tekintetéből, a törvényezikkekért járuló összeg postautalványon előleges beküldése.

### Kézikönyv

## kir. közjegyzők számára.

Tekintettel az elmélet és gyakorlat igényeire.

### Irománypéldákkal ellátva.

Irták:

Dr. Dárdai Sándor, és Zlinszky Imre, a Jotud. Közlöny szerkesztője. a pesti kir. it. tábla h. bírāja. I. kötet. Ára 1 frt 20 kr. Postán küldve 1 frt 30 kr.

## Éppen most jelent meg:

# Önsegély.

Orvosi tanácsadó minden nemi betegségekben, melyek önfertőzés, paráznalkodás és elragadás következtében keletkeznek.

Igen fontos észrevételekkel, korai tehetetlenség, megrongált idegrend szer, valamint a tulságos adagokban használt higany borzasztó következményeiről.

Irtá dr. ERNST L. hasonszenvi orvos. Több bonczani képpel.

Ára 1 forint.

Kapható Stein János könyvkereskedésben Kolozsvárt.

### A nemzetgazdaságtani eszmék újabb fejlődése.

Irtá dr. Weisz Béla. Ára 70 kr.

### A természet könyve.

Közérdekű olvasmányok a természettudományok köréből. Bernstein A német műve. Első és második füzet; füzetenkint 50 kr., a harmadik füzet 60 kr. E köztérdekű vállalat, mely egyelőre 20 füzetre van tervezve és melyből havonként egy füzet fog megjelenni, annyival inkább is felhívjuk a közönség különös figyelmét, mintán e munkát belérdemen kívü a csinos kiállítás és olcsó ár is ajánlja.

# Szótárak:

## Magyar — német:

BALLAGI, új teljes német és magyar szótár, 2 rész füzve 9 frt. Félbörbe kötve 11 forint

Iskolai és utazási magyar és német zsebszótár, 2 rész füzve 1 frt 40 kr., teljesen egy kötetbe félbörkötésben 2 frt.

FARKAS, legújabb és legfontosabb magyar — német és német — magyar zsebszókönyv. Stereotyp kiadás. Hetedik lenyomat, két kötet 2 frt., teljesen egy kötetben félbörkötésben 3 frt.

FOGARASI, magyar — német és német — magyar szótár. Ötödik bővített kiadás két kötet 4 frt., félbörbe kötve egy kötetben 5 frt.

LOOS, a magyar és német-nyelv szótára. Többek közreműködésével készírtve. 2 kötet füzve 2 frt.

## Német-nyelv:

HEYSE, allgemeines verdeutschendes und erklärendes Fremdwörterbuch mit Bezeichnung der Aussprache und Betonung der Wörter. 15-te Auflage. Halblederband 4 fl 68 xr.

KALTSCHMIDT, Fremdwörterbuch. Halblederband 5 fl 04 xr.

SANDERS, Handwörterbuch der deutschen Sprache. Halblederband 4 fl 40.

TASCHEN FREMDWÖRTERBUCH, in welchem mehr als 20,000 Fremdwörter enthalten sind. Ein unentbehrliches Handbüchlein für Germanisten. Gebunden 50 xr.

WEBER, Handwörterbuch der deutschen Sprache nebst den gebräuchlichsten Fremdwörtern. 11-te Stereotyp Auflage 4 fl 44 xr.

## Spielwaaren und Gesellschaftsspiele.

Es ist bekannt, dass das Spiel eine der wichtigsten Erfindungen der Menschheit ist, und dass es in jeder Kultur und in jeder Zeit zu finden ist. Die Spielwaaren und Gesellschaftsspiele sind daher von großer Bedeutung für die Unterhaltung und die Bildung der Menschen. In diesem Katalog finden Sie eine große Auswahl an Spielwaaren und Gesellschaftsspielen, die in verschiedenen Preisklassen angeboten werden. Die Spiele sind in verschiedene Kategorien unterteilt, wie zum Beispiel Brettspiele, Kartenspiele, Würfelspiele, etc. Die Preise sind in Kronen angegeben. Die Spiele sind in verschiedenen Sprachen erhältlich, wie zum Beispiel in Deutsch, Englisch, Französisch, etc. Die Spiele sind in verschiedenen Größen erhältlich, wie zum Beispiel in Kleinformat, Normalformat, Großformat, etc. Die Spiele sind in verschiedenen Materialien erhältlich, wie zum Beispiel in Holz, Metall, Kunststoff, etc. Die Spiele sind in verschiedenen Farben erhältlich, wie zum Beispiel in Rot, Grün, Blau, Gelb, etc. Die Spiele sind in verschiedenen Formen erhältlich, wie zum Beispiel in Rechteck, Quadrat, Kreis, etc. Die Spiele sind in verschiedenen Größen erhältlich, wie zum Beispiel in Kleinformat, Normalformat, Großformat, etc. Die Spiele sind in verschiedenen Materialien erhältlich, wie zum Beispiel in Holz, Metall, Kunststoff, etc. Die Spiele sind in verschiedenen Farben erhältlich, wie zum Beispiel in Rot, Grün, Blau, Gelb, etc. Die Spiele sind in verschiedenen Formen erhältlich, wie zum Beispiel in Rechteck, Quadrat, Kreis, etc.

(6)

**„ATHENAEUM“**  
nagy képes naptára 1875. Ára 1 frt.

**Erdélyi képes naptár**  
1875. Ára 26 kr.

**Irodai fali naptár**  
1875. évre.  
Rom. katolikus és protestáns, görög-orsós és izra-ita u. párral, bulgyell-ték tablakkal, s a királyhagón innen rész törvényezikre táblázatos kintatásával.  
Különös tekintettel hivatali használatra.  
Ára 30 kr. Postán küldve 35 kr.

**Hölgyek naptára.**  
1875. Díszes aranyfémzettű kötet.  
Ára 1 frt 60 kr.

**Magyar nők naptára**  
Ára 60 kr.

**Falusi gazda naptára**  
Ára 80 kr.

**Népszámlója naptára.**  
Ára 40 kr.

**Lidércz naptár.**  
Ára 60 kr.

**Magyarnép naptára.**  
Ára 25 kr.

**ORVOSI zsebnaptár**  
1875-re.  
Dr. HOCHHALT K. tól. Vászokötésben. Ára 1 frt 20 kr.

**Ügyvédek naptára 1875-re.**  
Összeállítá Kovács Ferencz.  
Vászokötésben 1 frt 40 krajczár.

**Dr. Joh. Nep. Vogl's VOLKS-KALENDER.**  
Preis 65 kr.

**J. J. Weber's, grosser Leipziger illustrirter KALENDER.**  
Preis 1 frt 96 kr.

**Határidő naptár.**  
Ára 1 frt 20 kr.

**Österreichischer Volks- u. Wirthschafts-Kalender Steif geb.**  
Preis 48 kr.

**Neuer Illustrirter Pester VOLKS-KALENDER.**  
Preis 50 kr.

**ALMANACH COMIQUE**  
pour 1875. Preis 45 kr. sat.

**KODOLÁNYI gazdasági zsebnaptára 1875.**  
Ára 2 frt.

(4\*)

**Kodolányi gazdasági zsebnaptára 1875-re.**  
Ára 12 utasítási füzetkével együtt angolvászón kötésben 2 frt.

**STEIN JÁNOS**  
erdélyi muzeum-egyleti könyvtárusnál  
Kolozsvárt kaphatók:

**A magyar s külirodalom**  
minden ágának bármely termékei.

**Mindenmü tan és segédkönyvek**  
egyetemek, gymnasiumok, polgári, kereskedelmi és elemi tanintézetek számára.

**DÍSZMŰVEK,**  
történelmi és egyéb fontos közérdekű művek.

**Ifjusági iratok és képes könyvek.**

**IMAKÖNYVEK,**  
minden vallásfelekezetűek számára, egyszerű s a legdiszesebb selyem, bársony s elefántcsont kötésekben.

**Jeles és legújabb: HANGJEGYEK,**  
különbfele hangszerekre s a legdúsabb választékban.

**Bármely szaktudomány**  
jelesebb művei raktáron tartatnak.

**Napptárak**  
1875-ik évre.

**Éppen most jelent meg:**

**Faublas lovag kalandjai.**  
Louvet de Couvray eredeti francia müve után. Pompásan szinezett borítékba füzve 1 frt 80 kr.

(4\*)

**„KODOLÁNYI“ gazdasági zsebnaptár 1875.**  
Ára 2 frt.

**SCHNIERER GYULA jegyzék naplója.**  
Ügyvédek és bírák számára 1875. Ára 1 frt 20 kr.

**Jegyzék napló**  
mindenki számára 1875. Ára 1 frt 20 kr.

**Nemzeti nagy képes naptár**  
Ára 1 frt.

**Protestáns új képes naptár.**  
Ára 50 kr.

**Istvánbácsi naptára**  
Ára 50 kr.

**Uj honvéd naptár.**  
Ára 60 kr.

**ERDÉLYI NAGYOBB KÉPES NAPTÁR**  
Erdély teljes tiszti czimtarál és egy kalauzzal. Ára 50 kr.

**KOSSUTH naptár.**  
Ára 40 kr.

**Nevezzünk,**  
új humoristikus naptár. Ára 40 kr.

**Magyar tárcza naptár 1875.**  
Egy csinos fényképpel. Ára 20 kr.  
Ugyanaz egy fényképpel, annyozott borítékban 40 kr.

**Illustrirter Kalender u. Novell- Almanach.**  
Herausgegeben von Menk Dittmich. Käufer dieses Kalenders erhält als Gratis Prämie ein prachtvolles Oelfarben-druck-Bild.

**Hermannstädter**  
Neuer und alter Haus-Kalender Preis 20 kr.

**Fromme's Wiener Geschäfts- und Auskunfts-Kalender Steif geb.**  
Preis 40 kr.

**Almanach du magasin pittoresque.**  
Preis 45 kr. sat.

**„ATHENAEUM“ nagy képes naptára.**  
Ára 1 frt.